

Gävle kommuns arbete med nationella minoriteter

KPR 12/9 2024

Pilvi Mattila Sundberg

Strateg social hållbarhet med inriktning för nationella minoriteter

Nyckelbegrepp

- Nationell minoritet
- Nationellt minoritetsspråk
- Grundskydd
- Finskt förvaltningsområde

Sveriges nationella minoriteter

- Sverige har fem nationella minoriteter som har befolkat landet under lång tid.
- Nationella minoriteter är en del av det svenska kulturarvet.
- Sverigefinnar – finska
- Samer – samiska
- Tornedalingar – meänkieli
- Romer - romani chib
- Judar - jiddisch

Alla svenska kommuner ska

- Skydda och främja de nationella minoriteterna och deras språk och kultur.
- Verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i nationella minoritetsspråk där det behövs.
- Erbjuder äldreomsorg på nationella minoritetsspråk om kommunen har tillgång till personal som kan dessa språk.
- Informera nationella minoriteter om deras rättigheter enligt lagen.
- Ha samråd med minoriteterna.

Nationella minoriteternas rättigheter:

- Behålla och utveckla sitt språk och sin kultur
- Få service och äldreomsorg på nationella minoritetsspråk om det finns sådan personal
- Ha inflytande över frågor som beror nationella minoriteter

Kommunens arbete

- Kommunen ordnar kulturaktiviteter regelbundet med anknytning till nationella minoriteter
- Minoritetsveckan årligen v 40, i år 30/9-6/10
- Möjlighet till kommunanställda att skriva in kunskaper i nationella minoritetsspråk till ett internsystem
- Samråd med romer, judar och sverigefinnar, kommande också med tornedalingar, vid intresse också med samer

Gävle kommun – finskt förvaltningsområde

- Gävle kommun hör till finskt förvaltningsområde sedan 2012.
- Beslut i kommunfullmäktige efter ett medborgarförslag.
- Statsbidrag ca 2 milj. kr/år för merkostnader.
- SCB:s statistik från 2012 visar att 7 700 gävlebor har en finsk anknytning (8 %)

Som förvaltningskommun för finska ska Gävle

- Främja finska språket och finsk kultur, ha samråd, informera om rättigheter enligt lagen.
- Ge service på finska – kommuninvånare har rätt att använda finska i muntliga och skriftliga kontakter med kommunen.
- Erbjuder förskola helt eller till en väsentlig del på finska.
- Erbjuder äldreomsorg helt eller till en väsentlig del på finska.

I praktiken har vi:

- En central strateg på social hållbarhet
- Kultursamordnare, finskspråkig personal på stadbiblioteket, minoritetsveckan årligen v. 40
- Samråd – öppna med alla nationella minoriteter, en samrådsgrupp med representanter från finska föreningar
- Gavle.se/suomeksi
- Kundtjänst har finskspråkig personal
- Vi nämner ffo i alla platsannonser
- Finsk vård- och omsorgsavdelning på Furugården, aktivitetssamordnare för finskspråkiga seniorer
- Finsksspråkig förskollärare på Pukslagargårdens förskola i gruppen med äldre barn

Äldreomsorg på finska?

- All verksamhet som bedrivs under ”äldreomsorg” på svenska ska erbjudas minst till en väsentlig del på finska, t ex
 - Vård- och omsorgsboende (Furugårdens finska avdelning)
 - Hemtjänst
 - Biståndshandläggning
 - Anhörigstöd
 - Aktiviteter

Varför finskspråkig äldreomsorg?

- I Gävle: en lagstadgad rättighet att välja finskspråkig äldreomsorg (även om man kan svenska).
- Forskning (t ex Heikkilä, Ekman): Äldreomsorg på ens eget språk skapar **trygghet, gemenskap, hemmastaddhet, kontinuitet i livet.**

Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom (Socialstyrelsen 2010)

- *Att bli vårdad av personal som kommunicerar på samma modersmål och har kulturkompetens kan ge personen med demenssjukdom och annan etnisk bakgrund **trygghet, ökat välbefinnande och en känsla av hemmastaddhet.***

Aktuellt

- [Det här händer under minoritetsveckan 2024 – Gävle kommun \(gavle.se\)](https://www.gavle.se)
- T ex kommer Herman Lindqvist och pratar om Finlands och Sveriges gemensamma historia, en konsert med musik från olika nationella minoritetstraditioner, en tvåspråkig teaterföreställning Vindmanteln på dagtid, föreläsning om romsk kultur och musik.
- Har ni medlemmar med nationell minoritetsbakgrund som t ex vill vara med i samråd, hänvisa gärna till mig pilvi.mattila_sundberg@gavle.se eller kommunens växel. Röstbrevlåda på finska 070-082 64 60.

Tack!